

prima instanță: A. Cucerescu
instanța de apel: Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

nr. 3ra-1074/17

ÎNCHEIERE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iuliana Oprea
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Consiliul municipal Chișinău

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Oficiului teritorial
Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire
la anularea actului administrativ și contractului de locațiune

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, prin care a fost
respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și menținută hotărârea
primei instanțe, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 3 august 2016, Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău,
intervenient accesoriu Irina Țiganu cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că la 19 mai 2016, Consiliul municipal
Chișinău a adoptat decizia nr. 1/50-25 „Cu privire la prelungirea relațiilor
contractuale de locațiune a unei încăperi amplasată pe str. Drumul Schinoasei, 1/3
lit. A (subsol)”, prin care a transmis Irinei Țiganu în locațiune, fără drept de
privatizare, pe un termen de 3 ani, încăperea cu altă destinație decât cea locativă cu
suprafața de 11,4 m.p., pentru depozitarea obiectelor de uz casnic, plata chiriei
fiind calculată conform coeficientului de piață K4-0,1.

Menționează că în conformitate cu art. 64 din Legea privind administrația
publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006 și Regulamentului cu privire la
organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobat prin
Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009, a fost efectuat controlul de
legalitate a deciziei nr. 1/50-25 din 19 mai 2016, fiind constatat că aceasta a fost
adoptată contrar prevederilor legislației.

Susține că la 27 iunie 2016, în adresa pârâtului a fost înaintată notificarea
nr. 1304/OT4-1185 din 24 iunie 2016, prin care s-a solicitat abrogarea actului
administrativ, însă în termenul prevăzut de lege nu a parvenit niciun răspuns.

Afirmă că la adoptarea deciziei enunțate, Consiliul municipal Chișinău a aplicat prevederile art. 3 alin. (2) din Legea privind administrația publică locală și art. 904 alin. (2) din Codul civil, dar prevederile respective nu sunt aplicabile speței.

Indică că la adoptarea soluției instanța de apel a ignorat prevederile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care stipulează că actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

Relevă că conform art. 18 alin. (4) din Legea nr. 179-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la parteneriatul public-privat, realizarea parteneriatului public-privat prin intermediul contractului de locațiune/arendă are ca obiect transmiterea în posesiune și folosință temporară a bunurilor proprietate publică. Partenerul privat este responsabil de utilizarea la destinație a bunului și de colectarea plăților pentru lucrările efectuate și serviciile prestate. Prețul contractului se stabilește de către părți și nu poate fi mai mic de quantumul minim al chiriei stabilit în legea anuală a bugetului de stat.

Mai indică că conform pct. 3 din Regulamentul cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 483 din 29 martie 2008, chiria se stabilește în contractul de locațiune pentru toate activele închiriate. Quantumul chiriei nu poate fi mai mic decât quantumul minim al chiriei, calculat conform Legii bugetului de stat pe anul respectiv.

Invocă că Legea bugetului de stat pe anul 2015 stipulează în anexa nr. 6 că quantumul minim al chiriei anuale pentru folosirea încăperilor se calculează după o anumită formulă.

La fel, în aceasta sunt stabilite facilități în ceea ce privește quantumul chiriei la luarea în locațiune a spațiilor proprietate a unității administrativ-teritoriale, iar stabilirea unor facilități suplimentare, prin reducerea coeficientului de piață, contravine normelor legale în vigoare.

Consideră că decizia pârâtului nr. 1/50-25 din 19 mai 2016 este ilegală, deoarece a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legii.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 33, 166, 174, 192 alin. (2), 277, 278 CPC, art. 68 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art. 3, 5 lit. b), 17 alin. (2), 21 alin. (1), 26 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 793 din 10 februarie 2000 privind contenciosul administrativ.

Solicită admiterea acțiunii și anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 1/50-25 din 19 mai 2016 „Cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de locațiune a unei încăperi situate pe str. Drumul Schinoasei, 1/3 lit. A (subsol)”.

La 1 noiembrie 2017, Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a înaintat împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Irina Țiganu o cerere suplimentară de majorare a pretențiilor, prin care a solicitat anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 1/50-25 din 19 mai 2016 „Cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de locațiune a unei încăperi situate pe

str. Drumul Schinoasei, 1/3 lit. A (subsol)” și contractului de locațiune nr. 3/16/004 din 14 iulie 2016, încheiat între Consiliul municipal Chișinău și Irina Țiganu.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 martie 2017, acțiunea a fost admisă integral.

A fost anulată decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 1/50-25 din 19 mai 2016 „Cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de locațiune cu Irina Țiganu asupra unor încăperi din str. Drumul Schinoasei, 1/3 lit. A, subsol”.

A fost anulat contractul de locațiune nr. 1/16/004 din 14 iulie 2016, încheiat între Consiliul municipal Chișinău și Irina Țiganu.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, a fost respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și menținută hotărârea primei instanțe.

La 4 august 2017, Consiliul municipal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată și hotărârea primei instanțe considerându-le ilegale și neîntemeiate, pe motiv că instanța nu a elucidat pe deplin toate temeiurile legale invocate și a aplicat eronat normele de drept material care vin în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept.

Referindu-se la prevederile art. 315 alin. (1) Cod civil și art. 9 din Legea nr. 121 din 4 mai 2007, notează că administrarea și deținatizarea proprietății publice, împuternicirile de proprietar al patrimoniului unității administrativ-teritoriale sunt exercitate de către Consiliul local în numele unității administrativ-teritoriale.

Astfel, fiind proprietar al bunului imobil situat pe str. Drumul Schinoasei, 1/3, lit. A (subsol), Consiliul municipal Chișinău în exclusivitate posedă, folosește și dispune de bunul respectiv.

Relevă recurentul că în conformitate cu Regulamentul gestionării clădirilor, construcțiilor și încăperilor cu altă destinație decât cea locativă – proprietate municipală, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 11/55 din 23 decembrie 2014, încăperile nelocuibile aflate în gestiunea Consiliului mun. Chișinău pot fi date în locațiune ca excepție pentru încăperile transmise în locațiune, locatarilor blocurilor cu mai multe nivele, în calitate de spații pentru păstrarea lucrurilor de uz gospodăresc, cu suprafața de până la 20 m. p.

Accentuează că încăperea care a fost transmisă în locațiune este de 11,4 m. p., iar potrivit regulamentului menționat, autoritățile publice locale au dreptul de a acorda sprijin locatarilor blocurilor cu mai multe nivele să primească în locațiune, în condiții preferențiale, încăperile nelocuibile.

Astfel, consideră ca fiind eronată concluzia primei instanțe precum că decizia contestată a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legislației și art. 9 alin. (2) din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003.

Evidențiază că pretenția cu privire la anularea contractului de locațiune a fost înaintată către un pârât necorespunzător, deoarece contractul de locațiune este semnat de viceprimarul mun. Chișinău și Irina Țiganu, astfel, Consiliul municipal Chișinău, nu are calitate procesuală în acțiunea dată.

Mai susține că pretenția din cererea de concretizare a cerințelor cu privire la nulitatea contractului de locațiune urmează a fi scoasă de pe rol în temeiul art. 267 alin. (1) lit. a) CPC, deoarece la caz nu a fost respectată procedura prealabilă, or, actul respectiv este un act administrativ, drept urmare, Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat urma în mod obligatoriu să notifice, în cazul în care considera că acesta este emis ilegal, solicitând anularea și doar după refuzul administrației publice locale de a anula să sesizeze instanța de judecată.

Obiectează recurentul că prima instanță a soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces, și anume în proces nu a fost atras în calitate de copârât Primăria mun. Chișinău, prin ce a încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil bazat pe principiul contradictorialității

La fel, indică că contrar prevederilor art. 211 CPC, prima instanță nu a expediat o copie de cerere de concretizare a pretențiilor, astfel dâșii nu au cunoscut despre existența cerinței privind anularea contractului de locațiune, deoarece nu au fost prezenți în ședința de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 10 iulie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 79), iar careva date despre recepționarea acesteia de către recurent la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

La fel, alegațiile recurentului precum că reprezentantul Consiliului mun. Chișinău nu a fost prezent în ședința de judecată și nu a cunoscut despre pretenția cu privire la anularea contractului de locațiune nr. 1/16/004 din 14 iulie 2016, încheiat între Consiliul municipal Chișinău și Irina Țiganu, cauza fiind examinată în lipsa reprezentantului Consiliului mun. Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, din actele cauzei se constată că Consiliul municipal Chișinău a cunoscut despre examinarea litigiului în instanța de judecată, fiind prezent în ședința de judecată din 24 octombrie 2016 (f. d. 28-29), iar potrivit art. 100 alin. (3) CPC, în cazul amânării judecării cauzei, nu este necesară citarea participanților la proces prezenți la ședință.

În acest sens, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță